

GAZETĂ TRANSILVANEI.

Gazetă ese de 2 ori: Joi'a si Duminec'a, Foi'a, candu concedu ajutoriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu $2\frac{1}{3}$ galbini mon. sunatória.

Anulu XXXIX.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenți. — Pentru serie 6 cr. Taxa timbrala a 30 cr. de făcere publicare.

Nr. 98.

Brasovu 28|16 Decembre

1876.

Dupa-ce ne-amu decisu a continua cu publicarea acestui diariu si amu deschis u abonamentu nou pe anulu 1877, rogamu pe dnii abonati, că se binevoiesca a-si inainta on. adresse celu multu pana in 24 Decembre v., pentru că se ne scim u regula editiunea numerului exemplarilor celu pucinu pe sem. I.

Redactiunea.

Unio. Poenitentia.

(Capetu.)

A vorbi de repressali contra romanilor si sub acelu pretestu a comite tradare de tota drepturile secularie a le tieriei, insémna a-si scrie sententi'a condamnatória cu man'a propria. „Se ardia mór'a, numai se crepe si sioreci din ea“. Se nimirimti tier'a, numai se péra si valachii. Déra v'amu mai spusu domniloru si la alte ocasiuni, ca romanii n'au se péra niciodata, decatu in extremulu casu, in aceeasi di cu poporulu maghiaru. Unii din dy. cunoscu acestu adeveru, din nefericire, forte pucini.

Temerea de valachisare? Magnatii se plangu, ca populiunile maghiare din Transilvani'a - si perdu successive limb'a si nationalitatea. Se nu facemu glume domniloru, in cestiuni asia de seriose, precum este si un'a că acésta, ci déca voiti, se o mai cercetamu de nou, pote a sut'a-óra in acesti patrudieci de ani trecuti.

Romanii de parte de a face proseliti nationali, din contra, se ferescu pre catu potu de amestecarea sangelui cu alte rasse de ómeni, o tienu chiaru de rusine si pecatu. Populiunile rurali traiescu in pace, nu se omóra, nu se injunghie unii pe altii că pe pustele Ungariei; déra de es. casatorile amestecate romano-maghiare le poti numera pe degete. Din contra, cunoscute suntu din documente publice numerósele comune romanesce, mai antaiu calviniti prin fortia, apoi maghiarisate. Déca astadi in descendantii loru calviniti séu catholisati au inceputu a se destupta veciul simtiu nationale, simpathia, séu se dicem, natural Selection a lui Darwin, este acésta culpa cuiva? E puru si simplu operatiunea poterei divine a geniu nostru nationale, si dn. br. Bela Bánffy indesiertu invoca contra acestui geniu doctrinele lui Machiavelli, ca-ci pentru romani au devenit si a celea simplu anachronismu fora valóre. Ca secuui emigra din Transilvani'a? Lamentatiune repetita pe tota cérdele. Ei nu facu altu ceva, decatu impinsu de estrem'a saracia, esu dintr'o tiéra escelenta, déra ruinata, in alt'a mai buna.

Attentatulu maghiarisarei l'am atinsu mai in susu; acésta nu e idea conservativa, ci curatu revolutionaria si criminale. „Conservatorilor“ le stă forte reu a nutri idei fatali că acésta. In locu de a-si perde tempulu cu discussiuni de natur'a ei, si in locu de a-si inveli planurile in cuvente multe si tenebróse, dumnealoru ar' face multu mai bine, déca ar' spune Ungariei si ungurenilor claru si netedu asia: „In anulu 1848 amu fostu terroristi; in anii 1863—7 amu fostu sedusi, insielati amaru. Voimu si pretendemu revisiunea unionei Transilvaniei cu Ungari'a pe pitioru egale, cu atatu mai vertosu, ca dupa-ce acesti diece ani

ne convinsera pana la ficati, ca fusiunea attentata, in locu de a face chiaru si elementului nostru maghiaru vreunu bine, tocma din contra, l'a pusu pe calea perirei, l'a facutu de ura si urgá cu compatriotii nostri romani, a incubatu neincredere si ne-sigurantia in spirite, éra desperatiunea ce se intinde neincetatu, ascunde in sinulu seu catastrofe. Scurtu, noi vremu se traimus in pace si concordia cu compatriotii nostri; de aceea nu mai potem suferi că se viie ungureni spre a semena ura si vindicta in tre noi. La scopurile maghiarisarei suntemu decisi a renuntá cu atatu mai vertosu, ca de una parte vedem absolut'a impossibilitate de a maghiarisa vreodata pe romani, si numai catu i-amu aduce la ultim'a desperatiune că se se arunce si mai tare in braciile Vienei, éra de alt'a, noué a inceputu se ne fia rusine a mai spune lumiei, ca ne simtimu asia debili in viéti'a nostra nationale, in catu ne tememus de valachisare, mai alesu, ca valachii niciodata n'au aratatu nici umbra de propensiune spre a valachisa pe cineva. In locu de a intemeié existenti'a si venitoriu nostru pe principiul tirannicu alu maghiarisarei, suntemu decisi a ne aduna pe langa unu singuru standartu: alu patriotismului, ca-ci suntemu prea siguri, ca pe langa acesta se voru aduna in totu timpulu si — in tota impregiurariile, toti romanii, era pe langa alu maghiarismului in nici unu casu si la nici-o imprejurare“.

Asia trebuie se vorbesca magnatii Transilvaniei catra ungureni, nici se sufere că se fia insultati de oláh magnások prin atati venetici, cari se ingrasia din unsórea patriei nostre si spre multiamita - si batu jocu de noi, ne despólie si tiranescu că si turci pe crestini *).

Timpulu celu mai oportunu pentru revisiunea unionei este la usia. Las' ca in dilele nostre in tierile cele mai civilisate chiaru si legile fundamentali, constitutiuni intregi, se iau la revisiune, apoi se schimba, se reformédia, uneori se si casédia cu totulu si se adópta altele, cumu de es. forma republicana in locu de monarchica, constititionala in locu de absolutistica, decentralisare in locu de centralisatiune etc., déra apoi éta ca insusi faimosulu art. XII din 1867 pentru care fanaticii nostri facusera atata sfara 'n tiéra 'nainte cu 3—4 ani, este in ajunulu de a se luá la revisiune radicale, mai alesu dupa-ce ambele parti contractante se convinsera in acesti diece ani, ca (dica Bismark ori-cate va vrea) sisthem'a dualistica a debilitatu nespusu de multu monarchia, a implutu de neincredere ghiatiosa pe tota classile societatice, a ucis in milioane de individi simtiamentele sublimi a le patriotismului, a facutu că popórale se caute cu ochi lupesci unele la altele, era prin contragerea necurmata de datorii enorme au angajeatu totu venitoriu tieriei pe generatiuni inainte **).

Magnatii Transilvaniei se respinga cu tota urgi'a perfide insinuatiuni a le scólei demagogice terroristice, revolutionarie dela Dobritienu, care le plesnesce in facia, ca densii s'ar' fi confederat cu „opinc'a“, adeca cu populiunea rurale, si ca ar'

*) Vedi de es. starea secuiloru descrisa in doué epistole interessante in „Ébredés“ nr. 63 et 64.

**) A se vedé desbaterile parlamentarie din Vien'a si B.-Pest'a.

face causa comună cu inemicii tierii, sub cari demagogii a intielege pe natiunea romanescă *). Proprietarii mari suntu că morti fora populatiunea rurala, vréu nu vréu, caus'a si sértea acestor dous clase de ómeni este comune, interesele loru bine definite, nu scalciate, suntu identice. In catu pentru natiunea romanescă, ea a declaratu la nenumerate ocasiuui, ca nu schimba patriotismulu seu cu nimeni pe lume, cu nimeni, nici chiaru cu familiile cele mai vechi si mai ilustre ale tieriei. Care popor a versat si versa pana astazi mai multu sange pentru patria, decatu poporulu romanescu? Nu cumuva evreii din B.-Pest'a, cari domina astadi acolo? Care popor platesce in proportiunea numerului mai grele imposite la statu, că poporulu nostru? Si ce are elu dela statu pentru acele sacrificie astadi si ce au avutu elu in totu trecutulu seu tragicu si dorerosu? Persecutiuni furióse, spoliatiuni, detinere in nescientia si orbia, sierbitute fizica si spirituale, calcare in pitioare a toturorul drepturilor omenesci, imputarea de crima ca essiste că romanu. Si cu tota acele maltratari tiranice patriotismulu seu este si remane curatul că aurulu.

Intr'aceea noi nu avuseram de scopu a discuta tocma astadi uniunea Transilvaniei cu Ungaria, de aceea si curmamur pentru a sta-data acesta serie de articlii, spre a-i continua pote cu alta ocasiune. Totu ce amu avea se mai adaugem la loculu acesta ar' fi, că se invitamur pe magnatii nostri in numele patriei, se condamne si se abjure acele insinuatiuni si denuntatiuni perfide, acele doctrine machiavellistice perverse si omorótrice de ori-ce reconciliatiune, pe care unulu dintre dumnealoru in cointielegere cu alti cativa le-au fostu publicatu anume in contra „natiunei romanesce“ la a. 1865 in Lipsi'a, **) cu scopu de a invenina opinionea publica, a seduce si irrita chiaru si pe monarchu si pe toti membrii dinastiei in contra ei. Se abjure acele doctrine blasphemate despre natiunea romanescă cu atatu mai vertosu, ca pre candu propagatori si incercara se injunghia cu ele pe poporulu romanescu, sapara chiaru poporului loru gró'a perirei. Pe langa doctrine că acele, se creda ori-cine, ca reconciliarea sincera si perfecta este si va remané absolutu impossibile, in Transilvani'a, in Ungaria, in monachi'a intréga, in Europa tota. Se afle odata lumea si tier'a, ca natiunea romana nu mai sufere dela nimeni insulte si calumnie de natur'a celoru publicate in anulu susu numitu, si de atunci adoptate de adversari că nescce dogme.

B.

Din statistic'a criminale a Ungariei.

Vai de postillionii si conductorii postelorunguresci prin tienuturile, pe unde post'a nu merge cu calea ferata, ci trasa cu caii. Mai in tota septeman'a citimur, ca in cutare comitatul, in regiunea cutarei cetati séu orasii banditii au impuscatu

*) Program'a diariului „Kelet“ redactatu de unu evreu renegatu, care cutédia a infrunta pe magnati, ca ar' tiené cu inemicii tieriei. La ce amu ajunsu!

**) Siebenbürgen und die österreichische Regierung in den letzten vier Jahren. Leipzig 1865. 8-vo mare, pag. 162, era asupra natiunei romanesce mai alesu la pp. 48—71.

pe postilionu ori si pe conductoru, spre a rapí gént'a ori lad'a cu bani si a o sparge. Mai decurendu in tienutulu Aradului si alu Chicăndei in cursu de döue septemani post'a fù spoliata de döue ori si ómenii ei omoriti. Totu camu asia se intembla si in Slavoni'a, éra mai deunadi tocma si in Transilvani'a pe drumulu catra Agnita.

Procesele criminali din caus'a juramentelor strimbe (perjuriu) se inmultiescu in modu spaimantatoriu in totu cuprinsulu Ungariei, pentru-ca corruptiunea, rapacitatea si preste totu decadenti'a morală face progresse fara margini; se mai adauga si desperat'a stare materiale a ómeniloru, care face pe multi, cá se si dè sufletulu satanei. La tribunalulu criminale din B.-Pest'a se afla in momentele de facia preste döue sute de procese pentru juramentu strimbu. In mai multe casuri partea contraria are documente si martori, cu alu caroru ajutoriu ar' poté castiga processulu pe cale civila, déra tace si lasa pe acusatu cá se jure strimbu; dupa aceea-i face processu criminale, pentru cá se-lu védia si in temnitia pe doi trei ani. (Dupa „Pesti Napló“ nr. 263.)

— Processulu criminale alu grafului Albert Almássy, care se traganesc delà 1862 se reasumă dilele aceste la tribunalulu criminale din B.-Pest'a. Acelu comite ajutatu de unu comisariu politienescu anume Ferdinand Mihályi si de unul anume Vuda, in 31 Maiu 1862 facuse unu testamentu minciunosu, din care esia, ca comitele Gedeonu Almássy nu ar' fi lasatu de herede pe com. Edmundu Almássy, ci pe c. Gido Almássy. Acelu comite falsificatoriu de testamente 'si afila prin midiulocirea jupanului Josef Klein, si patru martori minciunosi, caroru le-a promisu totu cate diece mifiorini, numai cá se marturisesc strimbu contra lui Mihályi, care mai tardiu mustratu de cugetu, denuntiase plastografi'a de testamentu. Déra si Klein a patit'o dracesce cu unulu din cei patru martori castigati, anume Kongó, care in Iuliu 1865 l'a denuntiato pentru acea blasphemia á sa. Cu tóte aceste advocatii mai afilara destui §§-i vechi si noi, cu ajutoriulu carora incurcara caus'a pana in lun'a trecuta; in se nici acuma nu i se scie resul-tatulu principale definitivu, decatu numai atata, ca Klein fù aruncatu in temnitia pe trei luni. Ce se va intembla cu c. A. Almássy, se va vedé mai apoi. (Dupa „P. N.“ nr. 261.)

— Processulu criminale alu comitelui Ioanu Pálffy, fostu comite supremu in comitatulu Presburg, a espiratu prin sucitur'a de nasulu unoru §§-i. Acelu magnatu afanduse in Vien'a cu amic'a sa Amanda Iungkohn (evreica?), pe fetiorulu din casa anume Horvath István omu de 47 ani, casatoritu, in 5 Nov. 1873 'lu batuse mai reu cá ori-candu alta-data, si aruncandu in elu cu perspectiv'a de teatru, ii stricà unu ochiu asia, in catu nefericitulu ajunse in spitalu; dupa aceea 'si luà advocatu pe Dr. A. Meixner, carele abiea in 22 Octobre 1874 trase pe c. Pálffy in judecata, si intre altele cerù pentru Horváth 12,300 fl. desdaunare; déra tribunalulu afila, ca a intratu prescriptiune (paragrafia, invecchire) la midiulocu, pentru-ca acusatorulu trebuiea se mérga cu acus'a sa in terminu de 6 septemani, éra sententi'a de pedépsa se fia fostu data in terminu de trei lumi (§ 532 din procedur'a civile austr.). Asia Horváth remase batutu, schilavitu, saracu cá vai de elu. Déra déca c. Pálffy l'ar' fi omoritu, era si atunci paragrafia? In Franci'a de es., unu processu cá acela s'ar' fi terminatul celu multu in döue luni, éra inculpatulu ar' fi platitul celu pucinu 40 mii de franci, ar' fi siedintu si cateva luni inchisu, apoi se fia fostu ori-cine si de ori-ce rangu. S'a vediutu in Franci'a prefectu in dilele imperatului Napoleonu III, care a platitul döue palmi cu 100 mii de franci. Déra la noi?

Brasovu in 27 Decembre 1876.

Camer'a deputatiloru Ungariei, cu unu momentu mai inainte de a-si incepe vacanti'a de Cra-

ciunu, s'a grabit u a mai areta odata lumiei si tierei, ca statulu ungurescu semte inca atata potere si vietia in sine, incatu se nu lase impunitu pe ori si cine ar cutedia se-i atace demnitatea si insulte auctoritatea. Deputatulu Somsich, omu betranu si de altmintrelea cu minte, interpellà pe ministrulu presedinte, déca are cunoescinta despre puscaturile ce s'au descaratu din fortaretia Belgradu asupra monitoriului danubianu „Muresiu“, si voiesce a-si pune tóta influint'a, cá se se dè satisfactiune deplina flamurei austro-maghiare pentru acelu atentatu internationalu? — Dlu ministru, vediendu focul in care a-junse betranulu Somsich, nu intardia a-lu potoli prin unu responsu improvisatu, care culminà in ide'a, ca dsa 'si va pune influint'a numai atunci, candu ministrulu affacerilor esterne n'ar face pasi necesari pentru repararea onórei vetemate a statului, ceea ce inse dsa nu crede. —

Inse vorbele ungriloru se nu le iè nimene de bani buni, ca-ci ele n'au nici o seriositate, nice o gravitate. Eri alalta-eri camer'a si press'a maghiara nice nu voiá se scia de o aliantia cu Russi'a, din contra predicau resbelu si expeditiuni pana la Moscovia; astadi inse nu mai sciu pe ce tonu se laude intieptiunea barbatiloru de statu, cari au sciutu se sustiena bunele relatiuni intre monarchia austriaca si Russi'a. Totu asiá se intembla acum si cu incidentulu din Serbi'a. Domnii unguri facu sgomotu in lume, amenintia cu gur'a, ca trupele loru voru bombardá Belgradul si voru ocupá Serbi'a, inse in fapta ei se temu chiaru si de umbr'a loru propria, pentru aceea punu pe consululu loru dela Belgradu se telegrafeze, ca planulu relativu la bombardarea Belgradului s'a prefacutu in pravu si pulbere, deórace Serbi'a a datu satisfactiune deplina. O asemenea satisfactiune o primesce inse numai acel'a, care n'are coragiul de a cere mai multu, ci se bucura ca a scapatu cá prin urechile acului de unu conflictu funestu.

— Dela conferintia din Constantinopole numai post'a de astadi ne pote aduce niscari sciri mai recente, ca-ci in cele trei dile din urma, findu dile de serbatore, n'amur potutu se capetamu nemicu nou.

— (Unu corespondinte din Vien'a alu diariului „National Ztg.“ din Berlinu scrie, ca imperatorele austriacu ar fi insarcinatu pe comandantele trupelor din Transilvani'a, baronulu Ringelsheim, ca se elaboreze unu planu pentru trei corpuri de armata, dintre cari unulu va fi de a se asiedia in Transilvani'a, éra celealte doue in confinile militari si in Dalmati'a. Totu-o data in se respondintele adauga, ca acesta mobilisare partiale nu este unu semnu de resbelu iminentu, ci numai o mersu de precautiune pentru ori-ce eventualitate.

— Despre cuprinsulu petitiunei bosniaciilor crestini catra conferintia afiamu in „Corresp. politica“ urmatóriele detaiuri: Mai inainte de tóte se descrie lips'a cea mare ce domnesce in provincia din caus'a evenimentelor, pentru cari multimea cea mare a crestiniloru bosniaci nu pôrta nice o vina. Din lun'a lui Augustu 1875 incóce s'au prefacutu in cenusia 1400 de sate bosniace, si s'au arsu 89 baserice si 11 monasteri. Intre acele sate dearse 594 au fostu locuite de nisice supusi fideli si loiali ai sultanului, cari nice intr'o directiune n'au comissu vr'o fapta nelegale. In petitiune se afirma mai departe, ca parte in diferitele lupte, parte in tienuturile cele mai paciute au cadiutu victime 6586 crestini, éra preste confinice au fugit 168 de mii, dintre cari 30 de percente numai de fri'a resbunarii mohamedaniloru. Bosniaci ceru apoi libertate de dare pe cinci ani, redicarea satelor deosebite pe socotrl'a erariului, bani spre a-si poté procurá instrumentele economice, autonomia pentru comuna, scola si biserica, dreptu egalu cu mohamedanii de a poté portá arme, deórace scutulu loru celu mai poternicu contra violentielor turcescii sunt armele.

— Camer'a germana din Berlinu s'a inchis de catra imperatulu prin unu discursu de tronu,

unde sedice, ca este inca sperantia, ca complicatiunile orientali se voru descurca fora a conturbá bu-nile relatiuni intre poterile interessate immediat.

— O scire dela Petropole anuntia, ca politia din Moscovia a descoperit o societate secreta, care lucră pentru infintarea unei republike sociale. — Totu de acolo se comunica, ca gubernul belgianu a tramis o depesă circulara la tóte poterile, primare refusa onórea de a ocupá Bulgari'a cu trupele sale.

— La burs'a de Vien'a se imprascia dilele aceste scirea de sensatiune, ca lordulu Beaconsfeld-Diszraeli si-ar' fi depusu demissiunea in manile reginei. Déca acesta scire s'ar' adeveri, atunci in totu casulu avemu se ne asteptam la o schimbare essentiale in politic'a Angliei facia de lucrarile, ce s'au desvoltat in orientu. — Totu dela Vien'a primiriam scirea, ca prim'a conferintia officiale in Constantinopole s'ar' fi tienutu de securu in 25 I. c.; situatiunea ar' fi acuta si conflictul eminentu.

— Satisfactiunea ce a capatato Austro-Ungari'a dela Serbi'a pentru atentatul internationalu, facuta asupra monitoriului danubianu „Maros“ se dice a fi fostu urmatóri'a: Inaintea fortaretiei Belgradu milita serbescă a formatu spalieru, si pre-candu flamur'a austro maghiara (?) trecu solemnu pe dinaintea soldatiloru serbi, pre atunci music'a militare intona imnul austriacu, descarcandu-se totu-tata si 21 salve de tunuri. Principele Milanu, ministeriulu si alte auctoritati ar' fi fostu de facia.

— Pre candu unele dintre foile guvernamentali, precum este in prim'a linia „Pester Lloyd“ lauda in gur'a mare pe contele Andrassy, ca secundéza politicei russesci, pre atunci adunarea generale a comitatului Zemplinu, ce se tienu in 12 I. c. in-dreptà catra guvernul a adressa, unde lu róga, cá se ésa odata pe facia cu politic'a sa orientale; se spuna natiunei si lumiei, ca Ungari'a este contra unei politice, care tinde la impartirea Turciei, séu la ocuparea unor provincie ale ei; se enuncie solemnu, ca ungrii voiescu, cá popóralorul crestine din Turci'a se li se dè drepturi si libertati, inse numai intru catu sufera intregitatea imperiului turcescu.

Ungari'a. Se aruncam a astadi una cauta-tura rapede preste Ungari'a.

— „Pester Lloyd“, diariu de cea mai mare auctoritate in Ungari'a, pana mai deunadi ti se parea ca stá se manance carne de serbi si de muscali; acumu intórse cu totulu fóia, si spre mirarea lumiei recomenda maghiariloru in articlii de fondu, ca se caute a se familiarisa cu ide'a, ca monarchia austro-unguresca trebue se se aiba bine cu Russi'a. Ore ce ventu va fi batutu pe la B.-Pest'a? Si cumu se pote óre, cá armata de Honvedi se bata de retragere inainte de a fi mirostitu pulbere de pusca? Ce suntu aceste, simptome bune séu rele? Ca-ci adeca fanaticii se prepara de nou se faca peregrinagiu la santulu turcescu Giul-Babá de anulu nou. Totu asia se bate de retragere si in respectulu dualismului. Ómenii incepui a vorbi pe facia, ca mai au se aléga numai una din döue: uniune personale, séu federalismu. Minunate suntu poterile tale Dómne, si saraci mai suntu unguerenii, de idei cá si de bani.

— Asia déra totu este adeveratu, ca spiona-giul si astadi in tota flórea sa; déra spioni de astadi o patu cá si cei austriaci. In Iuniu 1859 amblá se prinda pe Kossuth, Klapka, Tûr, Teleki etc. Tocma in diu'a de Rosaliile nôstre voindu se puna man'a pe Kossuth aici la noi in Brasovu, arestara la ospellulu Nr. I pe unu vice-consul prussianu, care mergea dela Bucuresci la Berolinu; déra sciu ca o patira, candu cela se aruncă in plina parada in uniforma coperita cu decoratiuni. Aceastia de acuma, din cati slavi au arestatu in Serbiea din Ungari'a si in Croati'a, mai pe toti i-au dimis, dupa ce n'au aflatu nemicu la ei ce i-ar' fi potutu compromitte. Acuma venédia bar-batesce dupa spioni russesci pintre romani. La tóte pune capacu gón'a dupa dn. Dimitrie Petru (*). Sciu ei cine este acelu d. Petru? Nepotu de sora alu illustrilor frati Hormuzache, omu geniale, in

*) Vedi „Der Osten“ nr. 48 din 13 Dec. a. c.

estate că de 33 de ani, care înse în urmarea unui morbu de mórte rămasă asia de surdu, incătu nici cu tubulu la urechia nu mai aude. Omul surdu și spionu? Ce orbă, ce blamagiu! În vîr'a trecută la Valcele se află unu spionu neincetatu în calcaiele lui Axente și intrebă mereu cu óresicăre necasă: Când vine B.? Nu e locuitoru în tiéra locuitu de romani, în care se nu se afle spioni, ceea ce se vede curată și din espectoratiunile diarialor maghiare. Ce mai tragicomedia, și ce spioni prosti, déra și mai prosti cei cari' i punu. Care este acel smintit, că se-ti facă tie astădi comploturi, candu lumea totă jocă cu cartile pe facia?

— Unu exemplu minunat nu dă în sensul acesta „Pesti Napo“ din 18 Dec. nr. 305 Simburel'i este acesta. După-ce fusera omorite Matitiile (societatile literare) și gimnasiale slave, se credea în B.-Pest'a, ca anume slavacii se voru culca se dórma somnului mortie nationale; candu colo ce se vedi! Intelligent'a slava inversiunata și colcaindu de vindicta necredința din aceea parte, luă una decisiune cumu se dice heroica, adeca delaturandu dialectulu slavacu (tautiescu) pe care-lu cultivaseră pana acilea, adoptă în unanimitate dialectulu cehiloru, că celu mai apropiat, mai bogatu, mai intinsu, intielesu în partea sa cea mai mare și de poporul neliterat si-lu decretă de limbă comuna a literaturiei ceho-slave. Indată apoi dn. Hurbanu publică nnu Almanachu titulatu Nyitra, în care se proclama solidaritatea „natiunei ceho-slave“ din totă Bohem'i, Moravi'a, Ungari'a etc., se declară cetatea Prag'a de capital'a acelei națiuni, éra prin articlui sei historici afirma și demonstra solidaritatea loru nationale. Acelu Almanachu are cateva mii de abonati, ale caroru adresa le și publicara inadinsu, că se le cunoscă totă lumea. Intre aceia vedi nu numai sute de preuti și alti basericanii și profesori, ci și multime de cetătiani comercianti, industriari și ce-i mai multu, unu numeru considerabile de functionari publici slavaci din Ungari'a, cari avura curagiul să se declare de aceea ce suntu, de ceho-slavi; déra se afă între abonati și cechi din Bohem'i, cumu și mai multi serbi. De aceea dn. Hurban intr'unu articol sarcasticu titulat: „Óre nu este natiune slavaca?“ respunde la insultele ministrului Tisza rapedite în dieta asupra slavaciloru, candu cu uciderea Matitiei.

Pre candu decurgu aceste la ceho-slavi, barbatii literati ai ruteniloru din Galiti'a și Ungari'a s'au preparat că se delature și ei dialectulu rutenu relative fórte saracu și se adópte puru și simplu dialectulu marii Russii, care se bucura de literatura intinsă și de cea mai mare auctoritate dintre toate dialectele slave. De aici ar' urma din punctu de vedere alu maghiarisarei, că gubernul se oprășca și se persecute toate cartile și diariale russesci, care strabatu în Ungari'a. Lucru imposibil.

— Intre aceste inspectorii de scăole se batu cu capulu de pări, cumu se prefaca scăolele confesionali și sibiéra prin diaria mai alesu asupra episcopiloru, éra unii amerintia cu secularisarea. Episcopii catholici din Ungari'a le detersă și mai de currendu unu respunsu, de care le tiuie urechile, prin conchiamare de conferentia la Strigonu și denumirea unei comisii insarcinate a elabora unu regulament general pentru toate scăolele de caracteru puru confessionale catholice. Vede ori cine, ca acestu pasu decisivu alu episcopiloru catholici sună mai vertosu la adress'a calviniloru acelora, cari lucha din respoteri pentru secularisare. Intre membrii comisiei suntu trei slavaci, Kubinsky, Zsendovich, Novak și unu germanu anume Majer.

In faci'a acestorui fapte, fanaticul „P. Napló“ suspina dicundu: Nu mai este a 11-ea, ci a 12-ea óra pentru maghiarisare! Noi adaugem: A trecutu si a 12-ea óra.

Cetatea de balta în 20 Dec. 1876.

† SILVI'A MOLDOVANU fi'a cunoscutului romanu On. d. Vasile Moldovanu, acum presedinte sedrii orfanale in comitatul Cetăției de balta:

In 17 l. c. a. c. si-a datu aceasta nobile feță suflatul in man'a creatorului intendendusii braciele pamentesci catra dulcele bracie ale iubitoru parenti, sorori și frati, ér' in 19 la 2 óre d. am. -i fù petrecerea remasitelor pamentesci in sinulu pamentului. Patru preuti romani după ritulu basericiei nostră gr. cath. tienura functiunea funebră indatinata, in urm'a carei' a preutulu din San-Martinu tienă vorbire funebrale.

Unu noroiu de pucine-ori că acuma e pretutindenea și in specie și in comun'a Boziasiu — unde fù acestu actu — tocma asia și in drumulu, cum se dice, de tiéra dintre Boziasiu și D.-Szt.-Martinu, cu toate aceste iubirea și st'm'a, de care s'a bucurat repausat'a fetiōra, a atrasu unu publicu numerosu la petrecerea să din acăsta vietă, totu suflatul din locu atatu romani catu și straini precum și din comunele vecine au alergat la acăsta functiune funebra, pre la midiuloculu functiunei înse a surprinsu publicul aparent'a Illustr. domnul Potsá v.-comitele Catastie de balta cu întregul officiolat dela gremiul comitatului și astfelui unu publicu numerosu și insemnat si petrecu remasitiele pamentesci pana la cemeteriulu de lenga baserică, unde in momentulu asiediarei cosciugului in grópa, preutulu gr. cath. din Cetatea de balta tienă unu panegiricu scurtu și in urma multiumin'u toturor pentru toate in numele repausatei le exprimă ultimulu remasă bunu!

Nu potu se nu amentescu brav'a portare a românilor din Boziasiu, cari in scurtu tempu — din indemnul propriu — au delaturat noroiul și au carat preste 200 care nisipu, incepându din curtea intristata pana la baserică și astfelui au inlesnit multu procesiunea.

Parentii acestei virgine au pierdutu după multe ostenele și spese o fia prea iubită acum crescută și după tempulu modernu in adeveru cultă, sororile și fratii au pierdutu una dintre principalele loru iubiri, ér' natiunea a pierdutu o fiitoră matrona romana, a pierdutu o Veturia, o Volumnia! — Dericuiu, că iubirea de natiunea sa numai asia se fia in totu romanulu, cum éra in acăsta fetiōra romana, — ca-ce iubirea de natiunea sa nu avea margini; — ea s'a dusu, înse a remasă toturor cunoscutori de modelu in fiii loru. Fia-i tierin'a usioră si memori'a neuitata! — M.

R o m a n i 'a.
Interpellatiunea d. dep. Blaremburg in cestiuinea de existintia a Romaniei, facuta in cameră dep. in 25 Nov. 7 Dec. *)

D. presedinte C. A. Rosetti, ocupa folioiu presedintiei și da cuventul D-lui N. Blaremburg spre a desvolta interpelarea ce a adresatui D-lui ministru de externe.

D. N. Blaremburg. D-lorū, abordandu materi'a delicate, care face obiectulu interpelarei mele, nu potu se stapanescu o adanca emotiune și chiaru o óre-care melancolia; ca-ci trebuie se privescu in facia toate eventualitatile și toate perspectivele, chiaru și pe cele mai triste, și fiindca nu suntu siguru de a fi la inaltima sarcinei ce 'mi-am' luat.

Ori cumu, de óre ce acăsta initiativa poate se implice si meritu si responderi, după cumu voru fi resultatele bune s'au reie, cari ea le va da pentru tiéra, declaru mai din nainte, și acăsta susu si tare, ca amu facutu unu pactu cu mine insumi si pe care vi'lu propunu si D-v., si care trebuie se ve convina. Eccă acelu pactu: Déca faptele 'mi voru da dreptate, déca s'ar' dovedi mai tardiu, ca eră vre unu meritu si vre o onore la acăsta initiativa, suntu gata mai din nainte se imparta acelu meritu si acea onore de o potrivă cu celu din urma dintre D-v.; déca din contra forță brutală a evenimentelor ar' face că se fiu incelatu in dreptele mele asteptari, si resultatulu n'ar' corespunde cu logic'a lucrurilor; déca intr'unu cuventu, contrariu intențiunilor mele intime, s'ar' dovedi, ca cu acăsta interpelare amu comis o imprudentia si amu deservită caușa ce mi e scumpă, responderea acei imprudentie o revendicu intréga esclusivu pentru mine.

Intr' o cestiune că acăsta intielegeti bine, ca nu poate fi locu la nici unu spiritu de partit, si inca mai pucinu la unu spiritu de opositiune; ca-ci nu poate intr' o cestiune că acăsta, unde mis'a este esistentia si viitorulu tieri, se se comita o gresielă de cineva, care siede pe aceste banci s'au pe acelea (arata banc'a ministeriala), fară că acea gresielă se nu se resfrangă asupra noastră a tutulor.

Amu venit la acăsta tribuna, nu cu pretensiunea la presciintia care nu e lucru omenescu, ci cu pretensiunea la prevedere si prudentia, care, in impregiurările actuale este o datorie sacra pentru noi toti.

Se poate că asupra solutiunii ce voi propune

*) Dupa „Monitoru“.

se nu amu fericirea de a me gasi de acordu cu toti D-v.; dér' este unu ce, asupra caruia nu se poate că sentimentele D-v. se difera de ale mele, este atasamentulu la tiéra, suntu preocupatiunile patriotice ce ne dan evenimentele si primejdile ce ne amenintia, si cari trebuesc se ne fia comune. —

Nu viu aci érasi cu spiritu de sionismu. Ori catu de mare ar' fi patriotismul meu, elu nu me orbește pana a me face se uitu realitatea lucrurilor, si se 'mi' esagerez, fia importantia mea personala, fia chiaru aceea a tieri mele. Sciu prea bine rolulu modestu ce ea jóca in echilibrulu Europeanu. Déca ea nu poate schimba nimic la decretele concertului Europeanu; déca ea nu poate nici impiedica evenimentele, nici se le imprime o alta directiune; intr'unu cuventu, déca din acestu punctu de vedere ea n'are voce la Capitoliu, unu lucru înse care nu se poate inca gasi de nimeni nici presumptiosu, nici excesivu, este că se se preocupe si dens'a de sórt'a ce i se resvera, de interesele proprii sale conservatiuni atunci mai alesu, candu teritoriul seu e directu si in prim'a linia amenintiatu. Numai in acăsta materia nu i s'ar' poate cu justitia contesta dreptulu de a dice si dens'a cuventul seu. Nu este, o mai repetu, nici presumptiunea, nici orgoliul nationalu esageratu, care me aduce la acăsta tribuna, ci solicitudinea pentru solulu natalu; si se scie, ce acea solicitudine nu se meseră după intinderea teritoriului, ci după mărimea afectiunii!

Mai dechiaru unu lucru înainte de a termina acăsta exhorta, acela este ca nu amu ura pentru nici o natiune. Nu este nici una dintr'ensele pe care, luata in bloc se nu o stimezu si se nu o respectu, dér' fia-care natiune 'si-are aspiratiunile sale legitime si misiunea sa in lume; si de aceea ori de cate ori voiu dobendi convictiunea ca fortă' lucrurilor s'au intemplarea a voitu că se esiste o luptă intre interesele unei natiuni straine si interesele natiunii mele, voiu fi in defientia facia cu dens'a si nu voiu esită unu momentu de a da preferintia mantuirii mele, asupra mantuirii sale. Acăsta este nu numai legitimu, dér' si chiaru o datorie pentru ori ce patriotu.

Nu döra ca condamnu aceea ce alta natiune gasescă legitimu din punctulu său de vedere, ci numai fiindu-ca lucrul nu e compatibilu cu propri'a atitudine ce ne este impusa prin simplulu instinct de conservatiune. Acestu antagonismu de interese nu poate se nu esiste, pe catu timpu popóralor voru continua a se privi unele pe altele cu defientia si gelosie, care nu va peri de catu in diu'a bine-cuventata a infratirei popóralor, precum avemu dejá infratirea individelor, si pe care nimeni nu o chiama cu mai multa caldura de catu mine. Pana atunci in se suntu si eu că romanu egoistu, si suntu datoru chiaru se fiu; ca-ci trebuie se me preocupe de conditiunile esistentiei noastre că natiune si că Statu liberu, pentru ca nu potu se uitu nici slabitiunea mea relativa, nici propriile mele experientie si suferintie.

Dupa cum ati vediutu din chiaru textulu interpellatiunei mele scrise, ea se imparte in mai multe parti.

In cee-ace privesce partea ei d'antaiu, privatore la situatiunea nostra esterioră, declaru dela inceputu, ca amu mai multu de aflatu, de catu de spusu.

In cee-ace privesce negotiarile, evenimentele ce clocesc. intielegeti prea bine, ca nu suntu in situatiunea avantagiosa in care se gasesc guvernul. En nu poto sci mai nimicu, dér' asceptu multu dela lamuririle ce mi se voru da. Aici rolulu meu devine cu totalu pasivu si modestu, acceptu se fiu luminat si fixat de catre D. ministru. —

Inse chiaru in cee-ace privesce acăsta parte, nu totalu e supusu indoilei, nu totulu e in ne-gura. Avemu ceva dobendit, ceva fixu si cunoscutu pentru noi toti, inca de adi.

Fara se simu profeti, putem cu totii se an-visagiamu cu sigurantia o indoita ipotesa: ori vomu avé — si acăsta fara poate — unu nou accordu alu puterilor mari, in cee-ace privesce reporturile loru in Orientu, si situatiunea popórelor crescine din peninsula balcanica; ori vomu avé unu resbelu, si inca unu resbelu oriasiu. Nu puteti esi din acestu dilemu, ca-ci nu puteti contesta ne-inlaturabilitatea acestei indoite alternative. Numai statu-quo, nu mai e posibilu.

Negresitu ca nu se voru intempla amendoue aceste lucruri de odata, dér' unulu din două trebuie negresitu se se realizeze, si cu scurtă scadentia.

Astfel fiind lucrurile, este naturalu si este numai timpulu ca se ne intrebamu: care va fi, care trebuie sa fia rolul tierei noastre facia cu acese evenimente, in ajunul caror' ne gasim si pe care nu noua ne este datu a le conjurá.

Se incepem cu acea alternativa care ne este si trebuie sa fia mai placuta, aceea a unui nou acord european, ce ar veni sa asigure pacea si se pue basele unei noue stari de lucruri in ceea ce privesce populatiunile crestine din Orient, si se modifice relatiunile de dreptu dintre marile puteri in reportu cu Orientulu. Intr'alte cuvinte, se venim la ipotesa aceea care trebuie sa ne surida mai multu, unde congresulu conduce spre bine oper'a sa' si aduce Europei ramur'a de maslinu, aduce acea asigurare de pace asteptata cu atat'a anxietate, ipotesa si solutiune care nu poate de catu se ne fia favorabila si noue, nu numai fiindu ca facem parte din Orientu der' mai alesu fiindu ca mai multu de catu ori-care poporu crestinu amu dobandit prin purtarea nostra corecta dreptulu la soliditatea puterilor. Se venim la acea ipotesa si se ne intrebamu, deca chiar facia cu dens'a nu este nimicu de facutu, si deca trebuie sa stam cu braciele incruisiate, acceptandu totulu dela intemplare.

Inca cu ocaziunea elaborarei proiectului de responsu la discursulu Tronului mi-am permis sa exprimu sentimentele mele in privint'a acesta, si credu ca acele sentimente nu erau numai ale mele, ci si ale celorlalii membri ai comisiunei, cari nu s'au despartit de mine de catu pentru consideratiuni de oportunitate. Amu disu inca de atunci, ca tote silintiele nostre in ipotesa unui congresu, trebuie sa tinda a face ca aceea-ce avemu deja in faptu, ceea-ce se gasesce deja implicitu in tratatulu de Parisu, acea neutralitate, der' sub form'a unei neutralitatii perpetue, se fia consacratu si in dreptu se fia obiectulu, deca se poate, alu unui instrumentu diplomaticu, pentru ca de aci inainte cestunea Orientului se nu mai incépa dela Dunare. Ca-ci nu trebuie sa ne facem ilusiuni — si complicatiunile actuale suntu aci spre a dovedi — ca deca in trecutu legaturile nostre intime cu Port'a erau o garantie, si o causa de securitate, astadi, de candu cestunea Orientului a intrat in starea ei acuta, acele legaturi au devenit unu periculu, deca Europa nu ar avisá astfelu, in catu de aci inainte se desparta ore cum destinele nostre de acel Imperiu in decompositiune, intr'unu cuventu, se nu ne condamne a trai sub unu acoperementu comunu, atunci candu acelu acoperamentu cade, s'au e destinat in parerea sa a cadé.

Cum justificam eu atunci acesta opinione, si cum o justificu si asta-di? Sciti prea bine, ca suntu numai două midiulocce pentru o natiune de a si asigura neutralitatea si de a fi la adaptul invaziunilor straine: este, s'au se fia de talia a opri, prin propriele sale forte, ori-ce tentativa de felulu acesta, ceea-ce nu poate fi casulu unui Statu micu ca alu nostru anclavatu intre trei Imperiuri mari, s'au a avea la spatele sen spriginulu puternicu alu Europei.

Noi suferim astazi consecintele fatale a le positiunei nostre geografice. Acésta a fostu si sòrtea Statelor de diosu (Pays-Bas), in timpu de mai multe secole. Sciti ca in totu timpulu catu acea tiera a fostu sub dominatiunea casei de Austri'a, fia a ramurei Spaniole, fia a ramurei Germane, teritoriul seu era campulu de bataia fatalu alu tutulor acelora, care si disputau suprematia in Europa.

Cum s'au pus capetu acestei stari de lucruri? Prin neutralitatea perpetua garantata Belgiei, care de atunci a incetat d'amai fi teatru de resbelu candu puterile vecine se incaera. Totu astfelu s'ar poté dice si de Elvetia.

Ce va implica de aci inainte acea neutralitate garantata in modu expresu si specialu de puteri? Implica două lucruri insemnante: Inviolabilitatea si integritatea teritoriului garantata colectivu de tote puterile cele mari; intr'unu cuventu, spad'a Europei pusa la serviciul acelei natiuni ori de cate ori aperarea teritoriului seu ar reclama-o. Suntu beneficiale pacei asigurate romanilor pentru tot-d'a-una.

Prin urmare der' nu credu se gasescu pe aceste banchi unu singuru contradictor, candu voi dice, ca acesta garantia este cea mai mare bine-

facere care s'ar' poté acordá Romaviei, nu numai facia cu impregiurările actuale, der' facia cu complicatiunile ce s'ar' mai poté ivi si pe viitoru, de care nu vomu poté fi scutiti, pe catu timpu cestunea Orientalui va ramane unu reu cronicu (aplaus).

Der' fiind-ca nu 'mi place se me parezu cu meritele altora, recunoscu celu d'anteiu ca, luandu in mana caus'a acei neutralitati, n'am inventat nimicu, din contra, n'am facutu de catu se me inspiru de voturile predecesorilor nostri, de voturile Adunarilor mume, care in multe privintie au fostu asia de prevedetore in catu ne-au lasat pucinu nou de gasit.

(Va urmá).

Statu'a lui Stefanu - celu - Mare.

Comitetulu, instituitu pentru redicarea acestei Statue in Iassi, a facutu pana acum colecte prin subscriptiuni, incassandu la 64,001 lei si 10 bani. Comun'a Iassi in siedint'a consiliului ordin. din Octobre 1876, inca a oferit 10,000 lei la edificarea acestei statue, spre care scopu si M. S'a Domnitorilu suptscrise 2000 lei inca la inceputul acestei initiative. Acum citim, ca comitetulu respectivu - si continua in cordarile si a insarcinat pe membrulu comitetului d. Vasiliu Alexandri, ca se cerceteze in Parisu, cu ce pretiu s'ar' poté face, si resultatulu dupa tratarea cu mai multi artisti este, ca pretiul celu mai moderat alu sculptorei Cordier suie la 110,000 franci; si cu alte pregatiri de terenu suie la sum'a de 220,000 franci. Comitetulu deci reapucă continuarea cu collectele si spera, ca in primavéra va realiza acesta dorintia comuna nationale, la care voru participa toti, cati nutrescu in anima nobilulu simtiu de a eternisa virtutile Marei Stefanu.

Noutati diverse.

Associatiunea romanilor pentru sprinjirea invetiaceilor si sodalilor romani romani meseriasi va tiené adunarea sa generale Dumineca in 2/14 Ianuariu 1877 in sal'a gimnasiului romanu la 3 ore d. pr.

Agendele voru fi:

b) Reportulu comitetului; b) Reportulu despre starea cassei; c) Alegerea comisiunei pentru revisiunea repórtelor; d) Alegerea comisiunei pentru inscrierea membrilor noi; e) Alegerea membrilor comitetului; f) Schimbarea statutelor; g) Propunerile relative la imbunatatirea starii materiale a Asociatiunei; h) Fipsarea bugetului pentru anul 1877.

Din siedint'a comitetului tienuta in 2/14 Decembre 1876.

B. Baiulescu, Dr. Nicolau Popu,
presedinte. actuariu.

Apele.

In apropiarea santelor serbatori ale Nascerii Mantuitorului Christosu, candu fia-care anima nobila doresce se faca si pre cei lipsiti a se bucura; mi iau voia a apella catra familie romane — pentru invetiacei romani dela meserii, cari se vedu in numeru mare fora vestimente si in timpulu de érna forte slabu imbracati — se binevoiesca a cauta acele vestimente purtate si date la o parte si ale tramite subsrisului spre a le adaptá si impartiti pre-atinsilor invetiacei.

Brasovu 10/22 Decembre 1876.

Bart. Baiulescu,
presedinte.

NB. Nu ne potem conteni tocma aici, a nu trage luarea aminte a tuturor romanilor adeverati si cu deosebire a celor de prin orasie si cetati, rogandu-i din resufletu cu cateva cuvinte, ca se nu mai amane a urmá exemplulu de susu, formandu reunioni cu scopu de a ingrigi pentru crescerea de invetiacei la diverse meserii si arti, ca-ci inmultienduse industriasii si meseriasii prin orasie, se castiga si terenulu neaperatur de lipsa la existinta nationala a unui popor. Fora comercianti, meseriasi si artisti catu de multi, remanemu numai poporu agricultor, pe care -lu identifica dusmanii

cu poporale cele mai neculte, inmormentandui tote aspiratiunile de viatia coegale. — Red.

„SCÓL'A ROMANA“, fóia pedagogica si didactica pentru interesele institutelor de cultura si ale organelor acestora, edata si redatata de dd. Ioanu Candrea si Basiliu Petri in Sabiiu, invita la prenumeratiune pe anulu urmatoriu 1877. „Scóla Romana“ va continua a esí ca in anulu espiratu odata pe septembra, Vinerea, in formatulu si cu pretiul de mai inainte, si adeca pentru Austro-Ungaria pe anulu intregu 5 fl., pe o diu-metate 2 fl. 50 cr.; pentru Roman'a 16 franci pe anu inclusive porto. La dorint'a si pentru starea materiala a multor invetiatori Redactiunea a primitu, ca pretiul fóiei se se poate responde si in patru rate cuartale à 1 fl. 25 cr.; in schimpu pentru acestu favoru prenumeratiunile suntu obligatorie pentru anulu intregu. Dela 10 exemplarie unulu se da rabatu. Abonamentele se se faca de timpuriu si celu multu pana la 1 Ianuariu 1877 in Sabiiu (Hermannstadt, Nagy-Szeben.)

Mainou.

Constantinopole 23 Decembre. Constitutiunea otomana sa proclamatu astazi cu solemnitate. Eca in resumatu ce e acea constitutiune:

Po d'o parte prerogativele statului suntu ca ale tuturor suveranilor constitutionali din occidentu.

Constantinopole 24 Decembre. Constitutiunea dispune ca alegerile se se faca cu votu secretu in proportiune de unu deputatu la 50,000 alegatori.

Fia-care legislatura va avea o durata de patru ani.

Deputatii voru primi 4600 fr. pentru fia-care sesiune. Sessiunile se voru incepe in Novembre si voru durá pana in Martiu.

Senatorii voru fi numiti pe vietia de catra sultanulu, ei voru primi o indemnitate lunara de 2300 franci.

In 24 s'au deschis si conferintele diplomatice, si processulu verbalu alu conf. preliminarie cetitu l'a cerutu Sayfetu pasi'a se-lu studieze in cateva dile.

Magazinu de incaltiaminte.

Subscrisulu se recomenda Onorabilului publicu cu cele mai solide Gete de barbati, dame si copii, — dela cele mai fine Gete francozesci pana la cele mai esfine, — pe lunga acestea inca si cisme francozesci pentru barbati — pe lunga pretiuri mai moderate.

Locuint'a: Strat'a Caldaraorilor nr. 501.
3—5

Juliu Biró.

Cursurile

la bursa in 27 Decembre 1876 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 97	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	10 , 04 1/2	"
Augsburg	—	—	114 , 05	"
Londonu	—	—	133 , —	"
Imprumutul nationalu	—	—	66 , 25	"
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	60 , 05	"
Obligatiunile rurale ungare	—	—	65 , 85	"
" " temesiane	—	—	73 , —	"
" " transilvane	—	—	71 , 75	"
" " croato-slav.	—	—	84 , —	"
Actiunile bancei	—	—	814 , —	"
" creditului	—	—	109 , 75	"

Post'a Redactiunii: Dd. abonanti cu credite se binevoiesca a numai amana cu refuirea. La mai multi: Pe creditu nu se mai poate tramite. Dd. Collectorii de abonamente au dela 10 prenumeranti unulu, ca si pana acumu. Se ne interessam mai multu pentru sustianerea publicitatii, ca tempulii ne pretendu si sacrificia pentru caus'a nationala.